

Kunstkritikk

Selbst Dort

Kristina Jansson

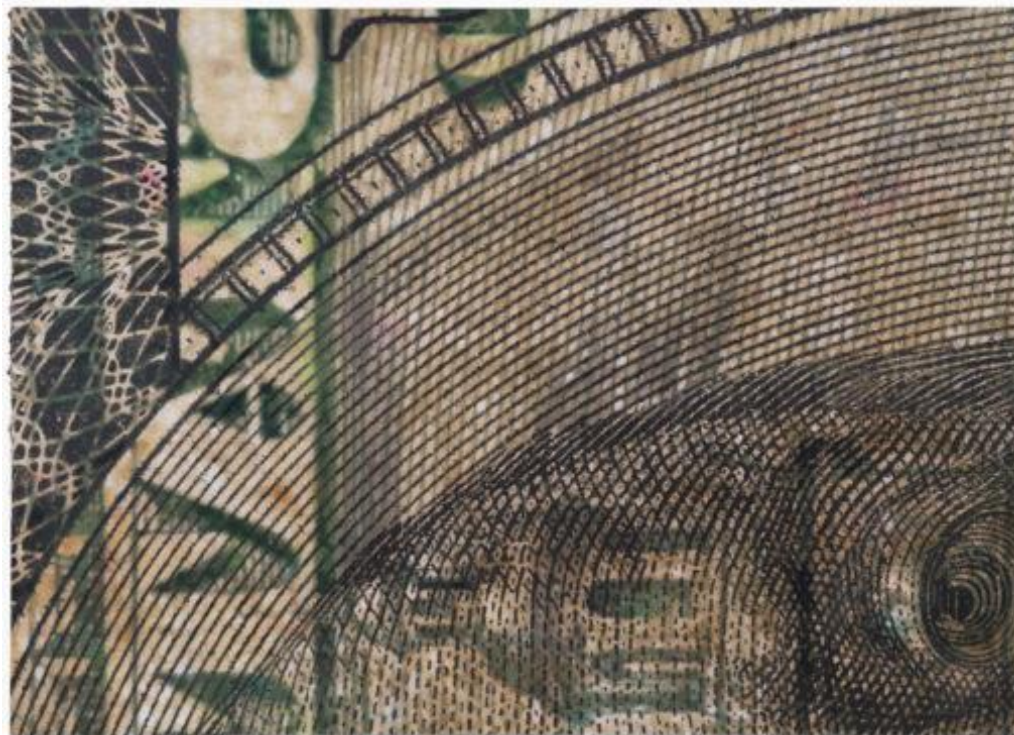
Andréhn-Schiptjenko, Stockholm
29. september - 5. november 2016

KRITIK

05.10.16

Varning för glasfaran

Av Lars-Erik Hjertström Lappalainen

Kristina Jansson, *Million Dollar Painting*, 2016.

Kristina Janssons utställning på Andréhn-Schiptjenko ser ut ungefär som hennes utställningar brukar, med oljemålningar efter fotografiska förlagor. Men den känns annorlunda. Jansson är en konstnär som har utvecklat en egen kritisk vokabulär i vilken målningen bestäms som den Andre. Men genom utställningstiteln *Selbst Dort* är det istället självet som fokuseras. Därtill är den mediala mångfalden större. På den viktigaste väggen hänger en stor målning, flankerad av två kolteckningar och en C-print. I dessa verk blir flera förändringar i Janssons konstnärskap påtagliga.

Kristina Jansson, *Bird Vienna*, 2016.

Det centrala verket är den konceptuella målningen *Million Dollar Painting* (2016): en del av en hundradollarsedel porträtterad i sin genomskinlighet och i en storlek som motsvarar en miljon i breddvid varandra lagda hundringar (155,5 x 215 cm). Motivet tar inte bara fasta på att konst idag är starkt förknippat med pengar, utan också på Janssons grundbesatthet, nämligen att målningen är en lögn som inte är säkert förankrad i någon realitet. Efter guldmynntfotens försvinnande är pengar det perfekta motivet för en sådan tanke, då det ju enbart är förväntningar och begär som ger dem värde och tillit som håller systemet uppe. Begäret är både ett grundtema för utställningen och en viktig specificering av måleriets materialitet. Att det materiella inte är identiskt med duken och färgen blir tydligt när Jansson i det här verket har smetat på palettavskrap på kanterna. För den färgen är ju helt kontinuerlig med den som blivit fiktion i bilden, inte ett dugg mer «materiell».

Måleriets verkliga material, begäret, är istället lika genomskinligt som glasrutan i fotot *Bird Vienna* (2016) på samma vägg. Där ser vi en husfasad fotograferad genom en glasvägg vars existens endast är markerad genom ett rovfågelklistermärke som ska varna småfåglar för glasfaran. Här antyds den verkliga relationen mellan bild och materialitet: figurationen finns där för att vi ska kunna leva med begäret, för att vi inte ska bryta nacken i kollisionen med egna och andras oupptäckta drivkrafter. Verket slår även an ett annat tema i utställningen, nämligen bildens skiktning och betraktandet. Bakom glasväggen syns fasaden, samtidigt som

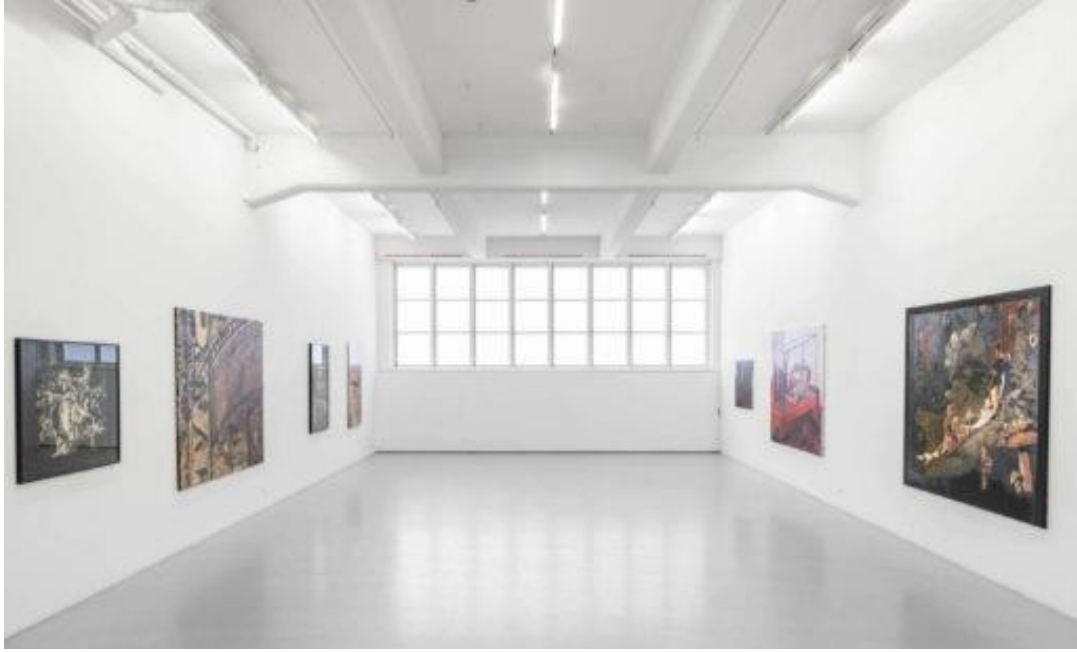
det avfotograferade fotografiets emulsion har släppt. Bilden har flagat och låter oss se materialet den är fastsatt på.

Kristina Jansson, *Pitcher II*, 2016.

På den motsatta väggen hänger två målningar som har samma motiv, men i olika storlekar och olika ljusstyrkor: en hårig kropp i en glasmonter, avbildad från ett uppslag i en bok. Blicken studsar mot bildens olika lager. Först mot skarven i uppslaget, vars bändning av motivet inte motsvarar dukens sträckning; sedan mot reflektionen på den avfotograferade boksidan som markerar en ny yta. Och i själva bilden mot glasmontern kring den håriga kroppen, som är det som «egentligen» skulle avbildas. Seendet störs, blicken blir osäker på vad den ser och på sin egen aktivitet. I målningen bredvid, *Toyland Dunkel* (2016) är oskärpan slående. Bilden visar en sagofigur vars ansikte knappt är ett ansikte utan kanske en gasmask. Här någonstans börjar jag tvivla på mitt seende. Det här är inte nytt för den här utställningen, men det jag tidigare mest insåg känner jag nu i kroppen.

Ytterligare ett ny aspekt har tillkommit. Tidigare var den måleriska processen betydelsebärande hos Jansson. Den är fortfarande där, men som något som får kopplingen mellan förlaga och målning att släppa. I *Pitcher* (2016) ser vi en uppsluppen scen. Är det män som kastar pengar på en strippa? Sportsupportrar? Börshajar i brådska? Det går inte att se. Men det måste röra sig om ett hjärnsläpp, om en fullbordad övergång från tänkande till handling. Att bilden är tecknad i kol markerar att broarna tillbaka till en föregående situation har bränts. De här männen är helt inne i sin egen transparenta materialitet, de kommer krascha in i någon annans. Åtminstone för mitt inre lystna öga.

Kristina Jansson, *Selbst Dort* (installationsvy), 2016.